

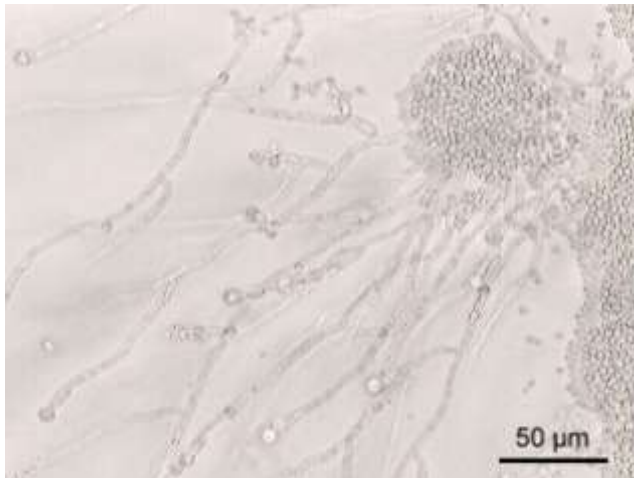
Kvasinková infekce (*Candidosis*)

Autor: Barbora Fučeková

Výskyt

Onemocnění způsobuje *Candida albicans*, což je jednobuněčná houba, která je běžnou součástí střevní ústní mikroflóry. Za normálních okolností je pro 80% populace neškodná. Problém nastává při její přemnožení, anebo větší náchylností organismu, kdy vyvolá onemocnění, označované jako kandidóza. Kandidóza je často diagnostikovaná u osob se sníženou imunitou. *C. albicans* se však může přemnožit také v krvi a v genitálním traktu. Při infekci se dostává do těla v obvykle jednobuněčné formě. Ta se však vlivem prostředí může změnit na invazivní mnohobuněčnou vláknitou formu.

Obr. č. 1: *Candida albicans*

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b6/Candida_albicans.jpg

Věkové rozmezí ohrožených je velmi široké. Onemocnění je běžné i u novorozenců hned po porodu. Je to proto, že děti přijímají mateřské mléko, které je taktéž stimulujícím faktorem. U starších lidí nastává z důvodu oslabení organismu. Během těhotenství překonává kandidózu téměř každá budoucí maminka (to je způsobené zvýšenou hladinou pohlavních hormonů). Nejčastější a nejnepříjemnější je kandidóza ženských pohlavních orgánů, přičemž ji během života překoná až 2,3 miliard žen.

Příčiny vzniku

Mezi rizikové patří:

1. snížení odolnosti organismu – při chemoterapiích, AIDS, cukrovce, po transplantacích, strese...
2. zničení dobrých bakterií – užívání antibiotik, antikoncepce, steroidy, koupání v chlorované vodě může vypláchnout mikroflóru v ženské pochvě
3. přímé zanesení – z cévních katetrů, infuzních
4. nadměrné množství cukru v přijaté potravě

Hlavní příznaky

Kandidóza se může projevit kdekoliv na těle, přičemž nejčastěji bývá pozorovaná na povrchu těla.

- **Kůže:** především kožní záhyby (podpaží, pod prsy, za ušima, ústní koutky, vnější pohlavní orgány...). K projevům patří svědění, pálení, zčervenání.
- **Nehty a vlasy:** častým jevem u cukráček jsou zažloutlé nehty, které jsou ze spodu drolivé a lámavější, vlasy jsou křehké a suché nebo naopak nadměrně mastné, tvoří se lupy
- **Dutina ústní:** tvorba aftů, bílý povlak na jazyku, zápach a nepříjemná chuť v ústech, podle bílého povlaku se v tomto případě kandidóza označuje také jako moučnivka
- **Jícen, žaludek, střevo:** problémy při polykání, nadýmaní, svědění u konečníku
- **Pohlavní orgány :** (pochva, děloha)- projevy jsou velmi nepříjemné a velmi časté u žen. Typické je svědění, tvarohovité výtoky, opakované zápalý. U mužů se příznaky (zarudlý penis, pálení předkožky, bolesti varlat) objevují později.
- **Močové cesty:** hlavně u žen opakované zápalý močového
- **Dýchací systém:** postiženy mohou být všechny části

Obr. č. 2: Infekce v dutině ústní

http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/images/stories/medicina/ostatni_obory/kvasinkove-infekce-kuze-sliznic-nehtu-lecba-priznaky.jpg

Vyšetření

Při stanovení diagnózy jsou důležité především příznaky onemocnění. K mikrobiologickému vyšetření se odebírají vzorky kůže a nehtů, z ústní a poševní sliznice se odebírá vzorek ze zarudlých míst, anebo z bílých povlaků seškrábnutím nebo stěrem. Odebraný materiál se dále zpracovává a vyšetřuje mikroskopicky a kultivací. Kultivační nález je vhodný kvantifikovat, hlavně u poševní kandidózy. Můžeme tak rozlišit mezi nákazou a kolonizací (tj. osídlení mikroba bez toho, aby došlo k vyvolání onemocnění)

Obr. č. 3: Kultivace *C. albicans*

http://www.fnplzen.cz/mykoatlas/kvasinky/C_albicans_ma_celk_1b.jpg

Léčba

Onemocnění kandidózou se netýká jen postiženého místa, ale celého organismu. Proto musí být léčba komplexní a dlouhodobá. Základní terapie spočívá v podávání antimykotik. Zároveň je však nutné dodržovat dietu. Základní podmínkou diety je vyloučení cukrů a bílé mouky. Důležité je zvyšovat imunitu organismu a udržovat v pořádku střevní mikroflóru (jogurty se živou kulturou, probiotické nápoje...).

Komplikace

Nejzávažnější komplikací je přechod z její povrchové formy do formy postihující orgány (či celé jejich soustavy).

Další komplikací jsou chronické zápaly, které přítomnost kandidy obvykle vyvolává (typické chronické zápaly močového měchýře či ženských pohlavních orgánů).

Praktické rady pro pacienta

Sami si můžeme pomoci řadou potravin, u kterých byl prokázán protiplísňový účinek: česnek, cibule, křen, či extrakt z grepových jader. Omezit by se měli pití kávy (nahradit lze tzv. maté, který má nejen povzbuzující účinky, ale také protiplísňové).

Obr. č. 4: Mate jako nápoj s protiplísňovými účinky

<http://www.vegelicacy.com/upload/Mate.jpg>

Důležité je si dávat pozor na vlhké prostředí. Mokrý plavky, vlhké ručníky, zubní kartáčky, houbičky na nádobí jsou ideálním prostředím pro candidu. Při kandidóze pohlavních orgánů je dobré nosit vzdušné a volné oblečení, používat gely na intimní hygienu, nepoužívat deodoranty přímo na intimní partii, dodržovat hygienu před a po pohlavním styku.

LITERATURA:

1. Anonymous, <http://nemoci.vitalion.cz/kvasinkova-infekce/>. Přečteno 12. 3. 2015
2. Anonymous, <http://dia.hnonline.sk/zdravie-20526/zbavte-sa-kvasiniek-616575>.
3. Přečteno 13. 3. 2015
4. Anonymous, <http://www.anamneza.cz/nemoc/Povrchova-kandidoza-moniliaza-199/Vysetreni-1841>. Přečteno 13. 3. 2015
5. Anonymous, <http://www.modrykonik.cz/kvasinkova-infekce/>. Přečteno 13. 3. 2015